

HISTOCRYPTO

Welke historische persoon zoeken wij?

Fe

α

Stuur het antwoord vóór 10 augustus 2016 naar redactie@vgnkleio.nl. Het antwoord op de Histocrypto uit Kleio 3 was: U2-incident of de crash van Powers in de Sovjet-Unie (1960). De winnaar is dit keer Bert Streefland uit Zwolle. Hij wint de boekenbon van 20 euro. Gefeliciteerd!

IDEALEN

Ik at onlangs pizza met mijn vwo 6-klas. Niemand stak de vinger op toen ik vroeg wie vegetariër was. Vegetariër ben je tegenwoordig vooral als het nodig is voor je gezondheid, voor je *selfie*, niet omdat de vleesindustrie je tegenstaat. Natuurlijk, jongeren hekelen slavernij; ze vinden de vleesindustrie niet prettig; ze worden verdrietig van kinderarbeid in Aziatische kledingfabrieken. En toch: het weerhoudt ze er niet van chocola te eten of in hun goedkope kleding een emmer kip bij de KFC te kopen. En wat voor mijn leerlingen geldt, geldt evenzogoed voor hun ouders. We koesteren waarden, maar leven niet naar de normen die er bij horen. Idealen lijken iets van vroeger te zijn geworden.

Onlangs sprak ik de cultuurfilosoof Thijs Lijster die in zijn essaybundel *De Grote Vlucht Inwaarts* uiteenzet hoe het geloof in de maakbare samenleving plaats heeft gemaakt voor het geloof in het maakbare individu. Stress pakken we aan met een cursus mindfulness. Depressiviteit, daar is een pil voor. Niet langer vragen we ons af waarom er zoveel mensen gestrest of depressief zijn, nee, we vormen ons naar de geschiedenis zoals die ons overkomt. We hebben de Verlichting zo stilaan weer uitgezet.

'We vormen ons naar de geschiedenis zoals die ons overkomt. We hebben de Verlichting zo stilaan weer uitgezet'

Toen Mark Rutte in 2013 zijn olifantenvisie ('Visie is als de olifant die het uitzicht belemmert') tijdens de HJ Schoo-lezing bekendmaakte, bevestigde hij wat ik al dacht: het ontbreekt de Nederlandse politiek momenteel aan vergezichten. En dus ontbeert de Nederlandse politiek ideologie. Het is hapsnappolitiek; we draaien met de wind mee en zien wel waar het schip uiteindelijk strandt.

Politieke utopieën – zoals die van het communisme en het nazisme – liepen in de twintigste eeuw nogal eens uit op ellende. Daarom is het niet vreemd dat Rutte zijn beleid aanpast aan de waan van de dag. Als je aan de loop der dingen gaat frunniken, dan ben je vast iets engs van plan. Ideologieën behoren daarom alleen nog de extremisten toe. Ooit was de natuur een gegeven en gaven we de samenleving vorm. Nu is het andersom: de natuur – ons lijf – veranderen we, de geschiedenis zoals die zich manifesteert is een gegeven feit; daar hebben we geen grip op.

Partijen zonder ideologie. Jongeren zonder idealen. Het is een treurige constatering. Ooit bedachten we dat de samenleving maakbaar was. We waren optimistisch, omdat we meenden dat we in staat waren met ons verstand de wereld ten goede te veranderen. Nu zijn we in ons zelf gekeerd geraakt. Ik wind me op, maar gelukkig is daar een pilletje voor. ■

Wil je op deze column reageren? Mail naar maarmeneer@gmail.com.

Jelte Posthumus woont in Groningen en is docent geschiedenis aan de CSG Liudger in Drachten. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en filmfiefhebber.

